

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Cavsa Possessionis & Proprietatis. Titvlvs III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

Si vero dicti Episcopi auti non fuerint hujusmodi suos expulsores, vel eorum consiliarios & fautores dicto modo citare, vel ipsi malitiosè impedimentum praesiterint, ne potuerint sic citari: licetum sit eisdem Episcopis, ut expulsores, consiliarios, & fautores eisdem diebus aliquibus dominicis vel festis, cum populus conuenientia divina, ut sic facta citatio ad eos pervenire verisimiliter presumatur, citent vel citari faciant publicè in ecclesiis civitatum vel locorum insignium predicatorum, & procedant deinde contra ipsos, si citati taliter statuto ipsiis peremptorio termino competenter coram eisdem Episcopis noluerint comparere, ac si citati legitime alias exitissent.

Eisdem etiam Episcopis indulgemus, ut inter suos subditos (ne ob defectum iustitiae dispendium aliquod patiantur) possint in dieceesis alienis, in quibus moram traxerint (dummodo se vel per alium hoc in suis propriis dieceesis facere non audeant, vel non possint) jurisdictionem suam omnimodam exercere. Ita tamen, quod subiici, qui expulsores vel eorum fautores, aut consiliarii non fuerint, duas dietas à fine suz dieceesis non trahantur. Volumus insuper, ut ante omnia à diecefanis locorum, in quibus moram traxerint, petant licentiam in præmissis: quam si obtinere nequerint b, procedant nihilominus, prout superius est expressum. Sanè si prædicti Episcopi assuerint, se non fuisse auctos prefatos expulsores, consiliarios, vel fautores, personaliiter, vel ad domum, aut publicè (ut præmittitur) in eorum ecclesia cathedrali citare: vel ipsos malitiose praesisterent impedimentum, ne per eos potuerint sic citari, aut quod in suis dieceesis jurisdictionem per se vel per alium contra ipsos exercere nequeant, vel non audent: stari super his volumus afferionibus eorundem. Ipsi districtibus injungentes, sub intermissione divini iudicij, ne circa præmissa contra conscientiam quicquam mendaciter aut dolosè afferant vel confingant. Eorundem autem Episcoporum sententias & processus, quos in præmissis casibus, in aliis dieceesis duxerint faciendo, denuncient, seu denunciari faciant, per suas dieceses convinciri Episcopi, cum ab eis fuerint requisiiti. Per præmissa quoque nullum ex transcursum temporis quantunque, vel alias quoquo modo locorum diecefanis vel alius quisuscunque jurisdictionem habentibus in locis præmissis, in quibus prædicti Episcopi sic expulsi jurisdictionem (ut prædictum) & exercebunt, præjudicium generetur.

DE CAVSA POSSESSIONIS & proprietatis.

TITULUS III.

CAP. I.

In causa beneficialis delata etiam per appellationem ad curiam, utraque pars potest petitorum & possessorum intentare. Et ante causam conclusionem potest collatus suffenso petitorum, vel adversarii, possessorum prosequi. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Venetiensi.

Causa d'beneficiali per appellationem ad sedem apostolicam legitime devoluta, tam appellanti, quam appellato licere determinamus, nemum petitorum, sed & possessorum intentare. Et in spoliantis odium ante causam conclusionem suspendere petitorum à se, & ab adversario intentatum, in solo possessorio procedendo.

a. At. verisimiliter. b. at. negabunt. c. al. præmititur.
d. Vide Paul. de Casf. consil. 277. lib. 1. & de intellectu, Covarruviam lib. 1. Var. ref. 5, 16, num. 13.

DE DOLO ET CONTINACIA.

TITULUS IV.

CAP. I.

Appellans ante definitivam, etiam à definitiva, latet ab omni citato vel non, appellare potest: nisi prima appellatio fuerit manifesta, quo casu non appellat, tanquam manifestum. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Venetiensi.

Si ante a definitivam sententiam, a judice qui deferens, eo citato, vel etiam non citato ulterius in causa procedens, contra ipsum tantum absentem testem definitivam promulget, poterit idem appellatio a dicta sententia, intra tempus debitum appellare. Nisi ejus prima appellatio esset frivola manifesta.

UT LITE PENDENTE NIL innovetur.

TITULUS V.

CAP. I.

Si duo litigantes super beneficio moriantur: frequente curia, vel solus possidens, vel neutro possidente alter tenet, alter ab aliis moriente: ad Papam. & in conversis casibus ad retrarium spectat collatio, si ad alterum beneficium pertinet. Si autem alter tantum moritur, si superest, vel aliis, cuius interficit, per prosecutur, ex futuro eventu apparebit, ad quem collatio fit. Ioan. And.

Clemens V. in concilio Venetiensi.

Si duobus in Romana curia, super beneficio fit collatio litigantium, in eadem curia morti commagat utrumque, collationem hujusmodi beneficiorum Romanum Pontificem: si vero extra dictam curiam, ad ordinarium decernimus pertinere: nisi fossilium eius in dicto beneficio ius haberet. Quod si uniusdicta curia, alterum vero extra mori contingerat: si moriens in curia beneficium possidet, ad Romanum Pontificem: si vero aliis, ad ordinarium pertinere collatio prædicta. Neuro autem ipsorum beneficium possidente, erit Romanus Pontifex, propter auctoritas prærogativam, in collatione hujusmodi præfendit. Si tamen, alter tantummodo, five possidet, five pertinet, dat, si superest, vel aliis, cuius interficit, castigando minus prosecutur (cum interim beneficium ex parte conferri non possit) ad quem collatio eius pertinet, futurus declarabit eventus. Nam si ad ordinarium pertinuisse beneficium fuerit declaratur, pertinet ad Papam, si ille in curia, vel ad ordinarium, item omnia fit defunctus. Quod si ad neutrum illud petenti confliterit, ad ordinarium collatio perirebit. Salta tamen, in præmissis omnibus Rom. Pont. potestate: ad quem ecclesiarum, personatum, dignitatum, allorumque beneficiorum ecclesiastiticorum plena & liberis disponit, ex sua potestatis plenitudine nostrarum pertinet.

CAP. II.

Lit. dicatur pendere, quod hoc, ut nihil debet innovari, cum causatio legitime perveniat ad partem, vel per eam fecit, qui maxime pervernet, cum tali expressione, quod potius infra super quae conveniatur. Ioan. And.

Idem.

Cum lite pendente nulla debet innovari, item quod hoc pendere censemus, postquam a judice,

a. Nos, quod appellari potest ante definitivam, quod est verum indistincte iure canonico, dum tamen appellatio ex causa naturali, cap. 3. debitus. ext. de appell. sed ex jure civili non appellatur nisi in curia casib. Zabarella.

compe*